

Horolezecký algoritmus – Hľadanie globálneho minima Hill Climbing Algorithm

Obsah

Úloha 1: Optimalizácia funkcie jednej premennej	2
Cieľ úlohy	2
Postup riešenia	2
Bonusové úlohy	4
Odvzdanie a hodnotenie	4
Dokumentácia výsledkov (PDF)	4
Obhajoba riešenia	4
Odporučané nástroje a technická realizácia	5
Matlab	5
Python	5

Úloha 1: Optimalizácia funkcie jednej premennej (1b + 1b)

Cieľ úlohy

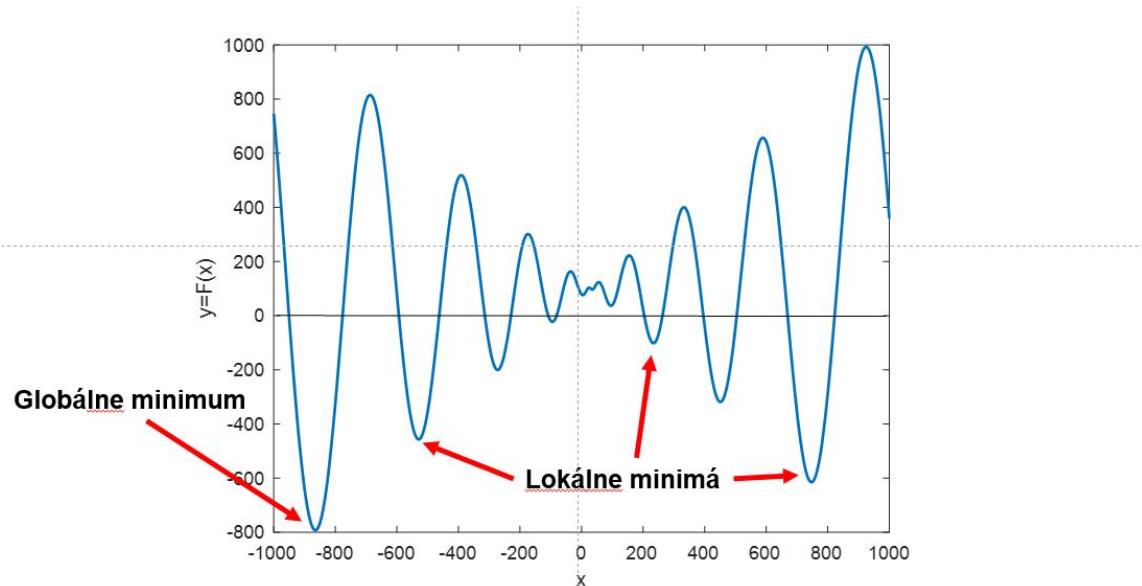
Najdite globálne minimum **Novej Schwefelovej funkcie** jednej premennej (súbor `testfn3c.m`) na definičnom obore $-1000 < x < 1000$ pomocou **horolezeckého algoritmu** (Hill Climbing).

Kontrolné hodnoty pre rok 2026:

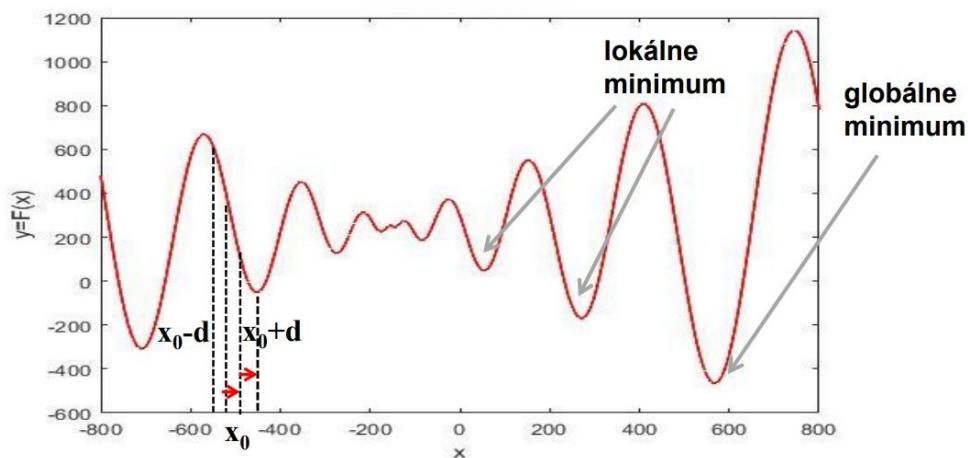
- Očakávané globálne minimum funkcie: $f(x) \approx -792.72$.
- Poloha globálneho minima: $x \approx -864.72$.

Postup riešenia

1. **Inicializácia a vizualizácia:** Na začiatku vykreslite priebeh funkcie v celom definičnom obore do grafu. Hľadanie začnite v **náhodne vygenerovanom bode** x_0 na osi x . Zvoľte vhodný krok prehľadávania d (podľa výkladu na prednáške).
2. **Implementácia algoritmu:** Algoritmus pracuje iteračne podľa nasledujúcej schémy (viď Obrázok 2):
  1. Začnite v náhodnom bode x_0 definičného oboru na osi x a vyhodnoťte funkciu $y = F(x_0)$.
  2. Prehľadajte susedov naľavo a napravo vo vzdialosti 1 kroku d . Vyhodnoťte funkciu v bodoch:
$$y_{\text{lavo}} = F(x_0 - d) \quad \text{a} \quad y_{\text{pravo}} = F(x_0 + d)$$
Veľkosť d zvoľte vhodne, aby ste nepreskočili hľadaný extrém, ale aby algoritmus nebol príliš pomalý.
  3. Ak je hodnota funkcie v niektorom z týchto bodov menšia (lepšia) ako v aktuálnom bode, premiestnite aktuálne riešenie do tejto novej pozície (aktualizujte x_0).
  4. Ak bol uskutočnený požadovaný počet krokov (napr. max 1000 steps) alebo už v okolí nie je nájdená menšia hodnota y (sme v lokálnom minime), skončite. Inak pokračujte krokom 2.

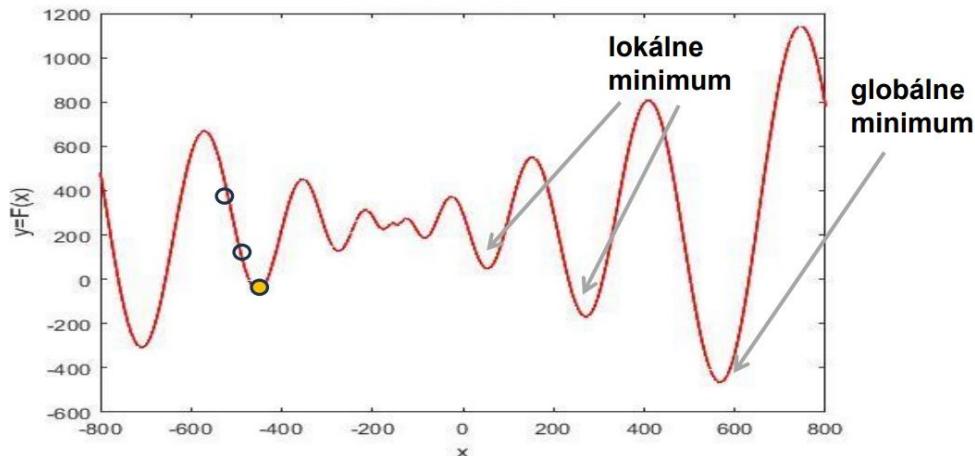

Obr. 1: Nová schwefelova funkcia (`testfn3c.m`)

Obr. 2: Princíp prehľadávania okolia bodu x_0 a rozdiel medzi lokálnym a globálnym minimom.

3. **Výstup a vizualizácia krokov:** Jednotlivé kroky vyhľadávania zobrazujte **farebnými značkami** priamo na grafe funkcie. Výsledný nájdený bod (minimum) označte inou značkou a inou farbou, aby bol jasne rozlíšiteľný od priebežných krokov (viď ukážka na Obrázku 3).

Obr. 3: Ukážka vizualizácie postupu algoritmu (farebné body) smerom k minimu.

Bonusové úlohy

a) Stochastický horolezecký algoritmus (+0,5 b)

Rozšírite deterministický horolezecký algoritmus o stochastický prvok tak, aby výber nasledujúceho kroku nebol striktne deterministický. V správe stručne popíšte, akým spôsobom ste zaviedli náhodnosť (napr. výber suseda, generovanie kandidátov, reštarty) a uveďte, ako sa zmenilo správanie algoritmu v porovnaní s pôvodnou verziou.

b) Rozšírenie z 1D na 2D a 3D optimalizáciu (+ 0,5 b)

Rozšírite úlohu z optimalizácie jednej premennej na optimalizáciu funkcie:

- dvoch premenných $F(x, y)$ (2D vyhľadávací priestor),
- troch premenných $F(x, y, z)$ (3D vyhľadávací priestor).

Poznámka k terminológii: „2D/3D“ v tomto bode znamená počet optimalizovaných premenných (dimenzia vyhľadávacieho priestoru), nie rozmer grafu. Zvoľte vhodný spôsob vizualizácie výsledkov (napr. 2D/3D graf, kontúry, projekcie alebo priebeh hodnoty funkcie v iteráciách)

Odobovzdanie a hodnotenie

Hodnotenie zadania prebieha formou osobnej konzultácie. Odovzdanie (obhajoba) prebieha individuálne pred vyučujúcim nasledujúci týždeň bez penalizácie alebo ďalší týždeň s penalizáciou 50%.

Dokumentácia výsledkov (PDF)

Pripriavte si stručnú správu (napr. MS Word / PDF), ktorá obsahuje grafy z viacerých spustení a analýzu vplyvu parametrov (krok d , štartovací bod x_0). Dokument slúži ako podklad pre diskusiu, aby nebolo nutné čakať na opakované výpočty počas obhajoby zadania.

Obhajoba riešenia

Súčasťou hodnotenia je demonštrácia funkčného kódu a vysvetlenie implementácie. Body sa udeľujú najmä za porozumenie princípu algoritmu a schopnosť zdôvodniť dosiahnuté výsledky, nie iba za spustiteľný program.

Odporúčané nástroje a technická realizácia

Zadanie je možné vypracovať v prostredí **Matlab** alebo v jazyku **Python**.

Matlab

Použite dodaný súbor **testfn3c.m**, ktorý obsahuje definíciu funkcie.

- Pre vizualizáciu v cykle využite príkazy **plot**, **hold on** a **drawnow** (resp. **pause**), aby bola animácia hľadania plynulá.
- **Genetic Toolbox:** Pre ďalšie úlohy budete potrebovať toolbox, ktorý je dostupný v AIS.

Python

Ak sa rozhodnete pre Python, odporúčame využiť knižnice **NumPy** a **Matplotlib**. Funkciu implementujte podľa nasledujúceho predpisu (pozor na posuny, skontrolujte si ich v **testfn3c.m**):

$$f(x) = -x \cdot \sin(\sqrt{|x|})$$

Dôležité – Genetic Toolbox pre Python: Okrem štandardných knižníc si pre potreby tohto predmetu (najmä pre ďalšie úlohy s genetickými algoritmami) stiahnite nasledujúce repozitáre:

- **Genetic Toolbox:** <https://github.com/STU-FEI-OUI/Genetic-toolbox>
- **Dodatočné súbory pre GA:** <https://github.com/STU-FEI-OUI/UMINT-GA>